

Varnostni list

Trgovsko ime: **FORTH Proti klopom**

Št. revizije: 8

Dobavitelj: BIOTEH podjetje za biotehnologijo d.o.o.**ODDELEK 1: Identifikacija snovi/zmesi in družbe/podjetja****1.1 Identifikator izdelka:** FORTH Proti klopom**1.2 Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe:** insekticid, biocidni proizvod (PT 18, 19) – za odganjanje in zatiranje klopov, za nanašanje na obleko**1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista:**BIOTEH d.o.o., Zg. Jarše, Preserska cesta 9, 1235 Radomlje; tel.: 01/ 5283-969, 5282-224;
e-pošta: bioteh@bioteh.si**1.4 Telefonska številka za nujne primere:** 01/ 5283-969, 5282-224 (Bioteh d.o.o. 7:30 - 15:30)

Posvetujte se z osebnim oz. dežurnim zdravnikom, le v primeru življenjske ogroženosti pokličite 112.

ODDELEK 2: Določitev nevarnosti**2.1 Razvrstitev snovi ali zmesi:**

Razvrstitev zmesi v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 (CLP):

Aerosoli, kategorija nevarnosti 1 - H222: Zelo lahko vnetljiv aerosol.

Nevarno za vodno okolje – kategorija kroničnosti 3 - H412: Škodljivo za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.

2.2 Elementi etikete:

V skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 (CLP), z vsemi dopolnitvami:

NEVARNO

H222	Zelo lahko vnetljiv aerosol.
H229	Posoda je pod tlakom: lahko eksplodira pri segrevanju.
H412	Škodljivo za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.
P102	Hraniti zunaj dosega otrok.
P210	Hraniti ločeno od vročine, vročih površin, isker, odprtega ognja in drugih virov vžiga. Kajenje prepovedano.
P211	Ne pršiti proti odprtemu ognju ali drugemu viru vžiga.
P251	Ne preluknjajte ali sežigajte je niti, ko je prazna.
P410 + P412	Zaščititi pred sončno svetlobo.
	Ne izpostavljati temperaturam nad 50 °C/122 °F.
P501	Odstraniti vsebino/posodo v skladu z nacionalnimi predpisi.

2.3 Druge nevarnosti: Lahko draži preobčutljivo kožo, zato se predvsem pri majhnih otrocih izogibajte direktnega stika sredstva s kožo. Stik z očmi lahko povzroči draženje. Meglica oziroma hlapi lahko povzročijo draženje dihalnega sistema.

ODDELEK 3: Sestava/podatki o sestavinah**3.2 Zmesi****Naravni ekstrakt piretrinov**

- a) kemijsko ime: piretrini in piretroidi
- b) EC št.: 232-319-8
- c) CAS št.: 8003-34-7
- d) razvrstitev: akutna strupenost 4 - H302, H312, H332; akutna nevarnost za vodno okolje 1 - H400; kronična nevarnost za vodno okolje 1 - H410
- e) koncentracija: 0,2 % (0,2 g / 100 g)

Etanol

- a) kemijsko ime: etanol
- b) EC št.: 200-578-6
- c) CAS št.: 64-17-5
- d) razvrstitev: vnetljiva tekočina 2 - H225
- e) koncentracija: 50-100 % (masni)

Butan

- a) kemijsko ime: butan
- b) EC št.: 203-448-7
- c) CAS št.: 106-97-8
- d) razvrstitev: vnetljiv plin 1 - H220, H280
- e) koncentracija: 25-50 % (masni)

Propan

- a) kemijsko ime: propan
- b) EC št.: 200-827-9
- c) CAS št.: 74-98-6
- d) razvrstitev: vnetljiv plin 1 - H220, H280
- e) koncentracija: 5-10 % (masni)

ODDELEK 4: Ukrepi za prvo pomoč**4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč:**

Splošni ukrepi: Pri sumu na zastrupitev takoj pokličite zdravnika. Pokažite mu embalažo ali varnostni list. Prizadeta oseba naj miruje, zagotovimo osnovne življenjske funkcije.

Zaužitje: Ne izzivati bruhanja. Opozorilo: nezavestni osebi nikoli ne dajajte ničesar skozi usta! Usta izperite z vodo (ne požirati). Pokličite zdravnika in mu pokažite embalažo ali varnostni list. Zdravljenje je simptomatično.

Stik s kožo: V primeru draženja kožo temeljito sperite z vodo in milom. Če draženje ne preneha, poiščite zdravniško pomoč.

Stik z očmi: Odprte oči temeljito sperite s čisto vodo. Če draženje ne preneha, se posvetujte z očesnim zdravnikom.

Vdihavanje: Prizadeto osebo takoj umaknite v dobro prezračen prostor ali na svež zrak. V primeru težav se posvetujte z zdravnikom.

4.2 Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli: ni razpoložljivih podatkov

4.3 Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja:
ni razpoložljivih podatkov

ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi

5.1 Sredstva za gašenje:

Primerna gasilna sredstva: CO₂, pena, prah (kemijska sredstva), razpršena voda.

Neprimerna gasilna sredstva: Direktni vodni curek.

5.2 Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo: Produkti gorenja so lahko toksični in/ali dražilni. Preprečiti je potrebno uhajanje onesnaženega gasilnega sredstva v tla oziroma v okolico.

5.3 Nasvet za gasilce: Pri gašenju nosite dihalni aparat s filtrom za organske snovi. Odstranite izvor gorenja. Hladite in ščitite nepoškodovano embalažo pred segrevanjem, da ne pride do eksplozije!

ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih

6.1 Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili: Zaščitite se pred stikom s kožo in očmi (zaščitna obleka, gumijaste rokavice, zaščitna očala). Ne vdihavajte hlapov. Zaščitite se z dihalno masko s filtrom za organske snovi.

6.2 Okoljevarstveni ukrepi: V primeru večjega razlitja takoj poklicati gasilce. Preprečiti je potrebno kontaminacijo kanalizacije, tal, izsuševalnih jarkov in površinskih voda.

6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje: Če se zgodi poškodba aerosolne pločevinke, odstraniti vse vire vžiga. Razlitje absorbirati in odstraniti. Zbrani material hraniti v primernih zbiralnikih do odstranjevanja v skladu z veljavno zakonodajo. Razlitja ne absorbirati z žagovino ali drugimi vnetljivimi absorpcijskimi materiali. Upoštevati preventivne ukrepe pred statičnim naelektrenjem. Poškodovan izdelek ali absorbiran material dostaviti pooblaščen organizaciji za odstranjevanje kemikalij.

6.4 Sklicevanje na druge oddelke: za odstranjevanje glejte oddelek 13

ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje

7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje:

Med uporabo ne jesti, ne piti in ne kaditi. Po rokovanju z izdelkom si temeljito umijte roke. Preberite navodila za uporabo na izdelku in se ravnajte po njih.

7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo:

Izdelek hraniti v originalni embalaži, na suhem in hladnem mestu, izven dosega otrok, ločeno od hrane, pijače in krmil ter ločeno od virov vžiga. Urediti je potrebno prezračevanje – lahko je naravni vlek (odprtine pri tleh in zgoraj).

7.3 Posebne končne uporabe:

Posoda je pod tlakom: lahko eksplodira pri segrevanju. Hraniti ločeno od vročine, vročih površin, isker, odprtega ognja in drugih virov vžiga. Kajenje prepovedano. Ne pršiti proti

odprtemu ognju ali drugemu viru vžiga. Ne preluknjajte ali sežigajte je niti, ko je prazna. Zaščititi pred sončno svetlobo. Ne izpostavljati temperaturam nad 50 °C/122 °F.

ODDELEK 8: Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita

8.1 Parametri nadzora: Preprečiti stik z očmi. Izogibati se vdihavanju meglice.

8.2 Nadzor izpostavljenosti: Posebni ukrepi niso potrebni, osebna varovalna oprema ni potrebna.

ODDELEK 9: Fizikalne in kemijske lastnosti

9.1 Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih:

a) videz:	aerosol brez barve / zlatorumena tekočina
b) vonj:	rahl, po senu
c) mejne vrednosti vonja:	ni razpoložljivih podatkov
d) pH:	ni razpoložljivih podatkov
e) tališče/ledišče:	ni razpoložljivih podatkov
f) začetno vrelišče in območje vrelišča:	ni razpoložljivih podatkov
g) plamenišče:	-42°C (propan)
h) hitrost izparevanja:	ni razpoložljivih podatkov
i) vnetljivost:	zelo lahko vnetljiv
j) zgornje/spodnje meje vnetljivosti ali eksplozivnosti:	ni razpoložljivih podatkov
k) parni tlak:	ni razpoložljivih podatkov
l) parna gostota:	ni razpoložljivih podatkov
m) relativna gostota:	ni razpoložljivih podatkov
n) topnost:	topen v nepolarnih topilih
o) porazdelitveni koeficient: n-oktanol/voda:	ni razpoložljivih podatkov
p) temperatura samovžiga:	470°C (propan)
q) temperatura razpadanja:	ni razpoložljivih podatkov
r) viskoznost:	ni razpoložljivih podatkov
s) eksplozivne lastnosti:	segrevanje lahko povzroči eksplozijo
t) oksidativne lastnosti:	ni razpoložljivih podatkov

9.2 Drugi podatki: ni razpoložljivih podatkov

ODDELEK 10: Obstočnost in reaktivnost

10.1 Reaktivnost: ni razpoložljivih podatkov

10.2 Kemijska stabilnost: zmes je stabilna pri normalnih pogojih (sobni temperaturi)

10.3 Možnost nevarnih reakcij: ni razpoložljivih podatkov

10.4 Pogoji, ki se jim je treba izogniti: viri toplote in ognja

10.5 Nezdružljivi materiali: ni razpoložljivih podatkov

10.6 Nevarni produkti razgradnje: ni razpoložljivih podatkov

ODDELEK 11: Toksikološki podatki**11.1 Podatki o toksikoloških učinkih:****Akutna strupenost:**

LD ₅₀ akutna oralna (podgana):	> 2000 mg/kg (aktivna snov - piretrini)
LD ₅₀ akutna kožna (podgana):	> 5000 mg/kg (aktivna snov - piretrini)
LC ₅₀ akutna inhalacijska (podgana):	2,02 mg/L zraka (aktivna snov - piretrini)

Pri upoštevanju navodil za uporabo pripravkov zdravju ni škodljiv.

V zelo redkih primerih lahko pri stiku s kožo povzroči preobčutljivost.

ODDELEK 12: Ekološki podatki**12.1 Strupenost:**

Akutna toksičnost za vodne organizme:

LDC ₅₀ (Bobwhite quail):	>2000 mg/kg (aktivna snov - piretrini)
LC ₅₀ (Bluegill sunfish, 96 h):	10,0 µg/L (aktivna snov - piretrini)
LC ₅₀ (Daphnia magna, 48 h):	12,0 µg/L (aktivna snov - piretrini)

12.2 Obstočnost in razgradljivost: pripravek se na svetlobi hitro razgradi

12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih: BCF (Bluegill sunfish) = 471

12.4 Mobilnost v tleh: piretrini so relativno nemobilni v tleh

12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB: piretrini se v naravnem okolju hitro razgradijo

12.6 Drugi škodljivi učinki: ni razpoložljivih podatkov

ODDELEK 13: Odstranjevanje**13.1 Metode ravnanja z odpadki:**

Izdelek (vsebinske pločevinke) naj bi v celoti uporabili za svoj namen. V izjemnih primerih, ko pride do ostankov izdelka v originalni posodi, ga oddajte v predelavo centru, pooblaščenemu za odstranjevanje nevarnih snovi.

Prazno embalažo, ostanke neuporabljenega sredstva ali sredstva, ki mu je potekel rok uporabnosti, oddajte pooblaščenemu zbiralcu ali odstranjevalcu nevarnih odpadkov.

Ravnati v skladu z okoljsko zakonodajo, ki ureja področje ravnanja z nevarnimi odpadki in ravnanje z embalažo in odpadno embalažo.

ODDELEK 14: Podatki o prevozu

14.1 Številka ZN: 1950

14.2 Pravilno odpremno ime ZN: aerosoli

14.3 Razredi nevarnosti prevoza: 2, 5F

14.4 Skupina embalaže:	ni razpoložljivih podatkov
14.5 Nevarnosti za okolje:	ni razpoložljivih podatkov
14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika:	ni razpoložljivih podatkov
14.7 Prevoz v razsutem stanju v skladu s Prilogo II k MARPOL in Kodeksom IBC:	ni razpoložljivih podatkov

ODDELEK 15: Zakonsko predpisani podatki

Varnostni list je izdelan v skladu z Uredbo (ES) št. 1907/2006 in Uredbo komisije (EU) št. 2015/830.

15.1 Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes:

Uredba (ES) št. 1272/2008 evropskega parlamenta in sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006.

Uredba komisije (EU) 2016/918 z dne 19. maja 2016 o spremembi Uredbe (ES) št. 1272/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi z namenom njene prilagoditve tehničnemu in znanstvenemu napredku.

Direktiva Komisije 2013/10/EU z dne 19. marca 2013 o spremembi Direktive Sveta 75/324/EGS o približevanju zakonodaje držav članic o aerosolnih razpršilnikih za prilagoditev njenih določb o označevanju Uredbi (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi

15.2 Ocena kemijske varnosti: ocena kemijske varnosti zmesi ni bila izvedena

ODDELEK 16: Drugi podatki

S proizvodom je potrebno ravnati, ga shranjevati in uporabljati v skladu z dobrim gospodarjenjem in v skladu z zakonodajo. Varnostni list je pripravljen v skladu z najboljšim znanjem, ne odgovarjamo pa za nepravilno uporabo oziroma neupoštevanje teh podatkov. Vse informacije se nanašajo zgolj na ta proizvod. Za način uporabe izdelka natančno sledite navodilu za uporabo, ki je napisano na embalaži.

Seznam stavkov o nevarnosti, navedenih v 3. oddelku:

- H220 Zelo lahko vnetljiv plin.
- H225 Lahko vnetljiva tekočina in hlapi.
- H280 Vsebuje plin pod tlakom; segrevanje lahko povzroči eksplozijo.
- H302 Zdravju škodljivo pri zaužitju.
- H312 Zdravju škodljivo v stiku s kožo.
- H332 Zdravju škodljivo pri vdihavanju.
- H400 Zelo strupeno za vodne organizme.
- H410 Zelo strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.